

BELLPUIG

ARTA

SETIEMBRE 1976
N.º 8 - III EPOCA

L'Ajuntament d'Artà, acordà ja el 18 de març de 1923, adquirir una bandera mallorquina, la que el Rei En Sanxo donà a la Ciutat i Regne de Mallorca, per fer-la onejar al costat de la del Estat Espanyol.

Des de 1972, per iniciativa d'un grup d'artanencs, fou col·locada per les Festes de Sant Salvador, damunt la Torre de Sant Miquel. Artà va ésser probablement el primer poble de Mallorca on torna onejar. Ara que la bandera mallorquina ha sortit a llum a tants de llocs convé recordar el fet.

Pregam a l'Ajuntament la posi al seu balcó juntament amb l'espanyola, ja que ha retirat les dues que des de fa quaranta anys l'acompanyava.

Si por una parte resulta innegable que los medios de comunicación social nos van acostumbrando, con la fuerza de los hechos, a leer escuchar y ser espectadores de acontecimientos y noticias más bien tristes y con demasiada frecuencia trágicas, pero, no obstante, se produce también alguna vez la noticia grata, alegre, humana, alentadora. Y todo ello ocurre tanto en el ámbito internacional, como en el nacional o simplemente local. Pequeños hechos a veces, pero que tienen la virtud de reconciliarnos con los demás, y son como una caricia de aire fresco en el bochorno del verano; estos hechos nos animan en la labor oscura, cotidiana, frecuentemente cansada y que, por todo ello, necesita de estos estímulos humanos para su continuidad. Concretamente en este editorial queremos poner de relieve uno de estos pequeños hechos: queremos dar públicamente gracias por algo que pudiera parecer un pequeño negocio material y que, no obstante, en la intención de muchas personas resulta mucho más espiritual que material, indica mayor generosidad de la que resalta y suele ser apreciada. Nos referimos a la tómbola parroquial.

Bien saben los artanenses que, en la realización de las fiestas patronales, un número más de los festejos lo constituye la exposición de regalos que se instala en las dependencias del Centro Parroquial. Lo que quizá no sea tan conocida es la larga suma de pequeñas generosidades que la hacen posible. Desvelos y generosidades que no tienen mayor motivación que un sincero afán de colaborar con la Parroquia que saben necesitada. Es por ello que si resulta grato poder contar con unos ingresos tan imprescindibles en momentos de agobio económico, resulta sin comparación más grato y alentador el espíritu que lo hace posible.

Porque el éxito que comentamos se apoya:

En la eficaz ayuda de los industriales del palmito, comercios, tiendas y otros establecimientos públicos, que nos ofrecen sus objetos.

En tantas personas que consumen muchas horas trabajando, en grupo o en casa, y bordan, cosen y confeccionan muchos y muy diversos artículos.

En este grupito imprescindible de mujeres que, movidas del mejor espíritu, animan, reparten trabajo, allanan posibles dificultades que nunca suelen faltar.

En algunas religiosas, ayudadas de mujeres y jóvenes, que cuidan de la confección de números, colocación de objetos y funcionamiento de la tómbola los días que permanece abierta.

Y es esta generosa colaboración de todos —y aquí hemos de incluir naturalmente a quienes aportan su dinero en la adquisición de los boletos— lo que sumado traduce el resultado final en una ayuda material que, repito, es muy necesaria, casi imprescindible en los momentos actuales.

Quizá no todos los feligreses sepan que el dinero que se recauda se destina íntegramente a gastos de limpieza, con lo que se solventa un importante problema a la Parroquia.

Es por todo ello que, finalizadas las fiestas patronales, quiero dar, en nombre de nuestra Parroquia, las gracias a cuantos han colaborado de alguna forma y así han posibilitado el éxito de esta pequeña pero eficaz obra. Os aseguro que mucho más que los logros materiales me alegra el espíritu que los hace posibles.

Hoy ha sido dar gracias por el motivo apuntado. Otras veces, bien lo sabeis, hemos tenido que hacerlo por motivos más importantes. Estoy seguro que en la mente de todos están otras realizaciones logradas en poco tiempo. Y aun cuando las dificultades eran y son a veces arduas, pero nada fácil suele ser a la larga fecundo. Muchas gracias, por tanto, a todos aquellos que en los momentos difíciles, cuando la vida impone sacrificios, saben escuchar siempre a su corazón. Y ya lo sabemos: el corazón suele ser generoso.

"CATALA IDIOMA OFICIAL"

Possiblement molts de vosaltres, artanencs, vos deveu haver estranyat de veure pes vostre poble una sèrie de joves vestits amb una camiseta o duent una bossa que diuen "CATALA IDIOMA OFICIAL".

Segurament, a la vista d'això, molts deveu haver pensat que "es catalans mos volen imposar sa seva llengua", o que "noltros som mallorquins i parlam mallorquí". Idò no, no es tracta d'"imposar es català a Mallorca", ni de negar tampoc que nosaltres siguem mallorquins. Es tracta, simplement de demanar i aconseguir que, més prest o més tard, sa nostra llengua, que nosaltres en deim "mallorquí", pugui esser utilitzada oficialment sempre: que s'utilitzi a s'Ajuntament, que s'utilitzi as diaris i revistes, i a sa ràdio, i a sa televisió; que puguem parlar en "mallorquí" amb sos funcionaris de tots es centres que són de s'Estat, i amb sos Guàrdia-Civils; que totes ses misses es diguin en "mallorquí", que a escola s'ensenyi en "mallorquí"; és a dir: que tot, absolutament tot, ho puguem fer sempre en "mallorquí". ¿O és que a molts de vosaltres no vos molesta i vos obliga a fer un esforç haver de parlar en castellà quan anau a Ciutat a una oficina qualsevol? ¿O és que no vos costa pena moltes de vegades omplir fulls en castellà per presentar a s'Ajuntament, o as metge, o a qualsevol lloc? ¿Que no vos sentiu millor i més còmodes quan parlau en "mallorquí"?

Y si això que volem és que puguem utilitzar sempre es "mallorquí", ¿per què és que a ses camisetes i ses bosses diu "CATALA" i no "MALLORQUI"? Idò si a ses camisetes i ses bosses diu "CATALA" és perquè, en realitat, sa llengua que parlam es diu "CATALA". Tots sabeu que es castellà es parla a Castella, i a Aragó i a Andalusia, i a altres regions d'Espanya..., i a gran part d'Amèrica. Però pertot sempre diuen que parlen "castellano", i mai a nosaltres no se'ns acudirà dir que hi ha gent que parla "andalús", o "aragonès", o

(Acaba en la pág. 8)

Portada: Foto Biel Palou

REVISTA MENSUAL

N.º 8 - III Epoca
Setiembre 1976

DIRECTOR:
Juan Seivera Riera

REDACCION Y ADMINISTRACION:
Sant Salvador, 2
Teléfono 56 20 20
Artá

Imprenta Politécnica
Calle Troncoso, 3
Teléfono 21 26 60
Palma de Mallorca

Depósito Legal P.M. 57-1969

CONFECCIONES DE PALMITO, MIMBRE Y RAFIA

LAINDUBA

La Industrial Balear

ANTONIO BRUNET FRAU

DESPACHO:

Careta, 21 - Tel. 56 21 81 *Artá (Baleares)*

ALMACENES:

Careta, 20 y 21

Muebles **BAUZÁ**

DAMIAN BAUZA

Fábrica:

C/. Bajo Riera, 10 y 12

MANACOR (Mallorca)

Exposiciones:

C/. Gral. Franco, 26

Teléfono 55 03 50

C/. 18 de Julio, 13

Teléfono 55 05 23

Si usted se alegra al recibir **BELLPUIG** difúndalo entre sus amigos invitándoles a suscribirse.

iCuántos más suscriptores seamos mejor y más económico será nuestro **BELLPUIG!**

DOÑA MARGARITA ALZAMORA,
"Madre Ejemplar"

*Doña Margarita Alzamora,
junto con sus primos en su última
visita a Artá.*

La subscriptora de "BELLPUIG", Dña. Margarita Alzamora de Fas fue elegida Madre Ejemplar de 1976 de Cabo Rojo, Puerto Rico, recibiendo por este motivo un homenaje en el Club Caborrojeño del Area Metropolitana.

Dña. Margarita es descendiente de Artá por doble línea. Su padre Bartolomé Alzamora Brunet emigró a Puerto Rico a fines del siglo pasado casándose allí con una hija de otro artanense Isabel Brunet Espinosa de los Monteros.

La semblanza de Dña. Margarita que ha llegado a nuestras manos enaltece su persona, diciendo de ella que "se ha distinguido por su sencillez, laboriosidad, abnegación maternal y por su caridad cristiana. Siempre ha sabido sacar de su tiempo esfuerzos para llevar bienestar a la iglesia en que milita y para ayudar en obras de caridad y civismo".

Es miembro de diversas instituciones cívicas y religiosas y admiradora práctica de Artá, pueblo de sus antepasados.

El que redacta este pequeño articulo tiene que agradecer a Dña. Margarita Alzamora, su espontáneo ofrecimiento a localizar a unos parientes lejanos, establecidos en San Germán, de los cuales no tenía la familia contacto ni siquiera epistolar.

Dña. Margarita, por medio de su hija, se desplazó a San Germán, pudiendo localizar a la familia Juan-Toro, descendientes directos, hijos y nietos, etc.,

ecos

NACIMIENTOS

- Día 14 de julio. Gabriel Alzina Ayala, de Bartolomé y Francisca. C. Era Veia, 3.
Día 15. Catalina Morey Cámara, de Mateo y Ana-María. C. de Vilanova, 27.
Día 16. María-Carmen Nadal Torres, de Antonio y María. C. dels Blanquers, 9.
Día 29. Miguel-Angel Corraliza Cano, de Miguel y Juliana. C. de Amadeo, 5.
Día 29. María-Amparo Tous Velázquez, de Antonio y María de los Desamparados. C. dels Quatre Cantons, 9.
Día 8 de agosto. María Antonia Picó O'Farrell, de Antonio y Claudine-Marie. C. del General Franco, 5.
Día 13. Francisca Espinosa Pastor, de Rafael y Antonia. C. de Sta. Catalina, 30.

MATRIMONIOS

- Día 9 de agosto. Roberto-Guido Zauli Manzoli con María de las Mercedes Cerdá Moner.

DEFUNCIONES

- Día 17 de julio. Carmen García Núñez, de 64 años. Avenida del Ferrocarril, 27.
Día 2 de agosto. Isabel Dols Moyá, de 79 años. C. de les Parres, 23.
Día 25. Mateo Sureda Miquel, a) de Sa Vaquera, casado, de 78 años. C. de Costa i Llobera, 79.

del artanense Miguel Juan Llaneras, que, siendo aún niño, había emigrado a Puerto Rico pocos años antes que su padre.

Cuando en 1974, visité a mis familiares de Puerto Rico, una visita indispensable fue para Dña. Margarita Alzamora, que en su casa de la calle de Barbosa, de Cabo Rojo, estaba aquellos días guardando cama a causa de una grave dolencia, de la cual se ha mejorado notablemente.

Nuestra enhorabuena desde Artá.

A. GILI FERRER, Pbro.

esquits

Setembre

Temps de figues i garroves,
d'amel·les i caragols.
Maduren ses aglans...
Acaba l'estiu.
Pasaren les festes...

Mos foteren...

Si, si... ¡foteren!
trescentes mil pesetes.
"Para que no me olvideees
ni siquiera un momentooo"
Pots pensar si l'olvidarem.

Un poble sense problemes

¡Artá!
Aigua a voler.
Rotja... però a voler.
Tothom escolaritzat.
I poren triar...
A cas Frares o
A ca Ses Monjes.
Això se diu llibertat.

Es Colegi está aprovat.

Es taller de Formació Profesional
Aprovat.
Pero ni es Colegi está fet
ni es taller començat...
I es que això es més mal
de empenyer...
que sa camioneta.

Donetes...

Agranau es carrers.
No permeteu que es poble
estigui tan brut
Si es que sa n'han de cuidar
no se'n cuiden
cuda-vos-en voltros
Pero agranau... agranau...

Es femeters deixen raigs i rois
quan pugen en so tractor.
Ses dones hi tiren poalades
i ses que viven més avall
beven sense set.
Un dia hi haura un "San Quintín".
Femeters... tapau ses encletxes.

Terrecuites d'en Pujol
Retrats de Na Costa.
Exposició d'en Labra.
Aixó va en rage.
Molt be per Sa Caixa...
I pes Club Llevant.

Octubre...

Qué mos durás?
Tothom parla de tú.
S'acosta s'hivern...
S'ananirá es darrer turista.
Poca feina i pocs dobbers.
¡Ala! a cuidar s'hortet.
El manco si coim dues patates
tres euberginies i dues
tómaticues podrem fer
tumbet.

SA COMARE BENETA

DATOS PARA EL RECUERDO

Día 4 de agosto unas cuarenta religiosas Agustinas Hermanas del Amparo, que celebraban su capítulo general, visitaron Artá, lugar de nacimiento de su Padre Fundador D. Sebastián Gili.

En Sant Salvador se celebró una solemne misa, oficiada por el P. Balbino Rano, agustino.

La Superiora General obsequió al Alcalde y Párroco artanenses con sendos ejemplares de la biografía de su Fundador que lleva por título: "Sebastián Gili Vives. LA LEALTAD CON DIOS AL SERVICIO DE LOS HOM-BRES", recientemente editada.

Han visitado nuestro pueblo en plan de vacaciones los Sres. Felipe Neris Jiménez Tejeda, su Sra. Isabel Massanet de Jiménez y su cuñada Rosa Isabel Massanet de García.

Su estancia fue del 2 al 15 de Junio fecha en que reemprendieron viaje a su residencia habitual en Santo Domingo, Rep. Dominicana.

Desde estas líneas BELLPUIG les desea hayan tenido un feliz viaje.

POR FAVOR

Si conoce la dirección
de un familiar o amigo
interesado por las cosas
de Artá,
comuníquelo a
BELLPUIG

D'Artà a Helsinki passant pel Mercat Comú

Suecia

Qui, de petit, no ha somiat un mon extrany i fantàstic? I doncs Suecia, que tal vegada sia trista, vos puc assegurar que es un mon exòtic i pler d'una rara fantasia.

Això serà degut pot ser a l'abundància d'aigües per tot arreu a aquell cel tantes hores il·luminat, el mes de Juny, encara que no sobrat de claror.

Perventura son aquelles planeres, suaus cap a l'infinit, on el vertes es fonen amb el blau de riarols i estanys.

Pensau que de Götemborg a Estocolm (500 Kmts.) si pot anar en vaixell, creuant rius, llacunes, estanys i canals si be es necessiten tres dies per arribar-hi.

De fet es uns dels encants turístics d'aquelles terres i que els suecs pregonen a tots els vents.

Pero nosaltres frisavem i anavem en cotxe.

Anar per aquelles carreteres es una gloria. No perquè sien millors que les dels altres països, que no ho son, mestost per la manca de circulació que ens fa pareixer els amos de la ruta.

Suecia es molt poc poblada i sols les dues capitals esmentades i la de Malmö pasan dels cent mil habitants. La gent viu als costats de la mar si be a l'interior s'hi fa una agricultura molt ben desenvolupada i que no ha pogut esser vençuda malgrat l'industrialització que ha aconseguit el país.

I es que l'agricultura compte en la protecció del estat, formalitzada per les lleis que han evitat l'excesiu fraccionament de les propietats agrícoles, tan contrària a les altes produccions, i al mateix temps ajuden a que cadescun sia propietari de les terres que cultiva.

Afegiu a tot això la construcció d'uns establiments experimentals, instituts d'agricultura i genètica i tendreu la raó que lo que entre noltros es una ruina allà sia una font de riquesa.

I en veu baixa m'atreveria a dir que per poc que es protegissin l'agricultura també Espanya seria una nació productiva. Pero ja sabeu, per aci es protegien no més els intermediaris. Lo demés ja es sap. Terra pels braus, bones caçeres, carritx i mates... i ja ho veuren en Gelat on se jurà.

Dinarem al costat del camí...

Be. Anavem endavant.

En Sarasate duia el nas inflat flairant l'oratge de l'arribada. Sols ens faltava un port i una aduana per eser a Helsinki punt de destí nostre i de les escultures de ferro que viatjaven dintre el maleter.

En Xesc i en Toni miravan i comentaven. El qui escriu gaudia de conduir per un camí pla i buit d'obstacles ornat d'arbres gegantons mentre contemplava l'esmortida bellesa d'un paisatge no per estrany menys presentit.

A punt del mig dia en aturarem a una botiga a ran del camí per tal de comprar queviures. Un matrimoni empès d'anys, molt simpàtic i cerimoniós, duia la tenda que ens va fer recordar aquelles botigues de llogarets on hi havia un poc de tot i una bota d'arengades. Res del que venien per menjar ens va complaur a li pegarem d'es pernil den Xesc i cervessa amputada que això si ens fa fer. Dinarem, al costat del camí, silenciosament com encisats pel l'ambient del país. Maries-tat... Halisberg... Orebro al costat i com no, d'un gran estany.

A una estació de servei de foravila on arribava tothom, s'abocava ell mateix i llavors anava a pagar a una casa del costat volgueren posar gasolina. No haviem tingut la precaució de canviar marcs y no portavem moneda del país.

Allà fou impossible canviar. Ens posaren pero la gasolina i ens diguerem que ja pagariem en tornar pasar.

Vos dic que detalls aixis arriben a l'ànima.

Sortint d'Orebro la carretera ja es va aixemplant fins a tenir dues pistes.

Fàbriques, cases de fusta, barris residencials i molt lluny s'albira la torre de la Televisió sueca que ens anuncia l'arribada a Estocolm. Una darrera accelerada i a les devuit quaranta entrarem dins la corrent automobilista de la capital.

Estocolm es hermosissima. Te la sort d'estar situada a la desembocadura de les aigües que aflueixen a la mar des de el llac Mälaren i a on s'estenen les llanures de la Suecia central. Ocupa aixi mateix tretze illes que l'endinzen cap al Mar Baltic, totes elles salpicades de parcs i jardins.

Estocolmo

Es una verdadera Venecia del Nort. Pero una Venecia d'aigües netes i corrents, sensa mica de contaminació conservant el tipisme que li daren els fundadors que ho feren el mateix temps que lo Rei Jaume primer conqueria Mallorca per la Corona catalana-aragonesa.

L'arribada al centre fou apoteòsica i de les nostres gargamelles sortia torrentialment el cant gojós per haver duit a terme el viatge. Realment l'anada acabava aci ja que d'Estocolm a Helsinki tot es reduïx a una carrera de vaixells que surten cada horabaixa a las sis per arribar el sen demà dematí a les deu. Deim una carrera perquè son sis les companyies que mantenen el servei i veritablement es proven a veure qui arribará el primer per tal que els passatgers la preferesquen. Ventajades de no haver-li monopolis.

Anarem a ca uns amics i en agomolarem aixis com poguerem dins un pis no massa gran que el govern arrenda als treballadors.

Suecia es un país que degut al baix coeficient de natalitat admet immigració. El revés del que pasava ara fa un quants anys que ells havien d'emigrar a les Amèriques talment un mallorquí en temps primer.

Naturalment allà arribaren també el exiliats de la nostra guerra que supos s'hauran alegrats de la recent amnistia ja que tots enyoraven la tornada.

Anarem a un garatge per canviar l'oli i no ens volgueren cobrar res. Eren espanyols joves procedents de totes les regions que convivia amb els qui trobaren allà, arrelats després de tants d'anys d'exili.

Estaven una mica desfasats de la nostra realitat pero es sentien fills de la seva terra i en que tenguesin un passaport suec no renunciaven al espanyol. Ens quedava la darrera etapa.

Doncs la darrera etapa es va espenyar i tret d'en Joan Sarasate al qui no li quedava més remei els altres no arribarem a Helsinki.

Per qué?

Esperam porer-ho contar a la proxima edició.

TRESCAIRE

entorn de...

US PUBLIC DE LES PATGES

(Tal com prometerem, en aquest n.º de BELLPUIG inserim la primera part de la conferència que J. Sard Pujadas va pronunciar dia 8 de juny a Ca'n Matemales).

La força i la llei

Els homes primitius usaven principalment la força, per tal de resoldre els seus conflictes. La força era, fa una sèrie de mils d'anys, la base de la convivència humana i qui tenia més força comandava i qui tenia més poder era el cap de la tribu, el triomfador. Ell imposava les seves idees i ell imposava la seva llei. I no n'hi havia més de fetes.

Però tant com el món va anar avançant, la força va anant perdent força —i perdonau la redundància, però aquí serveix molt per aclarir conceptes— i, al mateix temps, la raó va anar cobrant poder.

El procés va ser molt llarg i encara, per desgràcia, no ha finit del tot: la força retirant-se i la raó, o sigui, la llei, avançant lentament. La força material perdent terreny i la justícia cobrant-ne de cada dia més.

A aquest procés, molt saludable per a la humanitat, li deim civilització i, avui, un poble és tant més civilitzat com manco empra la força i com fa complir la llei. Més us diré: un poble és tant més civilitzat com més compleix de bon grat la llei, fins i tot sense necessitat d'obligar-lo a que ho faci.

Així les coses, l'evolució és prou clara: la força, abans, era la que manava i la justícia, molts de pics, la que obeïa. Ara succeix —o toca succeir— al revés: la justícia, la llei, és la que mana i la força és la que obeeix. I així tenim que l'anomenada força pública està a les ordres de la llei i té per missió principal el fer complir aquesta mateixa llei.

Una lluita llarga, envitricollada, cruenta moltes vegades, aquesta de la força i la llei i la llei i la força. Un "tòrcer braç" on el braç de la llei sembla que,

a la llarga, dugui les de guanyar. I Déu faci que sigui així!

Però la llei, o sigui, el dret, no sol estar molt allunyat d'allò que en deim "sentit comú" ja que, en el fons, és una manifestació de la voluntat humana, en forma de regles, per tal de fer possible la convivència social.

Sense llei no hi ha convivència humana possible. Sense llei, la societat, en lloc de ser un "cosmos", o sia, un "ordre"* esdevindria un "caos", o sigui, un "desordre". Pensau, per un moment, que, a la carretera, ningú respectàs la retxa que separa la part dreta de la part esquerra; pensau que tothom passàs de llis quan hi ha el fanal vermell encès, o que tiràs endavant quan veïes un stop que vol dir atura't. No hi hauria hospitals a bastament per rebre tots els ferits, ni metges a bastament per a curar-los. Pensau, per un moment, que quan un no ens vol pagar un deute, anàssem a ca seva i li prenguéssim l'automòbil o les cadires, o un llit, o un canterano. Què passaria? Lo més probable és que el deutor a qui nosaltres fessim tal endemesa, ens contestàs amb un esplet de bufetades ben pegades; i ja la tenim armada!

(Segueix a la pàg. 8)

* En grec "kosmos" volia dir precisament això: ordre, estructura.

AL LLINDAR D'UN TEMPS NOU

Dia 26 d'agost se complien vint anys de l'arribada a la vila de Mn. Mateu Galmés, nou Ecònom de la Parròquia de la Transfiguració. Si ara fa vint anys d'allò, aleshores també en feia vint del temps anomenat "llavonses", quan hi havia "uns" i "els altres": l'estiu del 36. Quina relació hi ha entre aquestes dues dates? Potser cap ni una de directa, però ara estam al 1976 i una mirada vers la història menuda no hi serà de sobres.

S'havia preparat una rebuda esplendorosa al nou Rector. L'església era plena de gom en gom. Ho puc dir perquè hi era, vestit d'escolanet sense força per a dur el "cirial" que després duria tantes vegades: aleshores era el més petit de la guarda. Un altre grup d'artanencs havia acudit a esperar a la nova autoritat a l'entrada del terme. La comitiva estava estacionada al carreró de So'n Cardaix des d'on dominaven les darreres voltes del coll, així veuriem el cotxe d'un tros enfora. El vicari Femenies havia encarregat a un glosador local una poesia de benvinguda, però el poeta havia oblidat la comanda. Insistí don Joan, "Venga! fes-la ara". Mentre l'home se sucava la cervellera a la recerca dels mots rimats, un altre dels qui esperaven li feia bromes: "posa-hi que ses beates...", "has de dir que sa senyora de..." tots els presents reien els acudits potser fora de lloc i una mica irreverents; però reien tots: havien passat vint anys i si "llavonses" el poeta era "un", el bromista era "dels altres", o al revés si així ho voleu; però aquella dialèctica que tant havia costat s'havia superada. Les bromes n'eren la prova, vint anys no passen debades.

"Ara ve! Ara ve!". Un cotxe s'atracava. Els artanencs s'arremolinen tancant la carretera. Mamballetes. El vehicle s'atura. "I ara, què passa?". Decepció, no era el cotxe que esperaven. Al poc temps tornen a cridar, "Ara!, Ara!". Ara. Més mamballetes i més fortes. Salutacions. Calor. Pols. El poeta s'hi atraca. Silenci.

"Benvingut siau, Rector, a dins sa nostra comarca: des de So'n Cardaix a Albarca vos donam possessió. Vendrà un pobre i un senyor a demanar-li consell, tant si és blau com si és vermell, si podeu, dau-li remei que aposta sou es Rector".

Més mamballetes. De darrera algú demana "Què ha dit?". La comitiva es posa en marxa cap al temple. El que va passar després i la feina tan important de don Mateu en els anys que estigué a Artà, escapen a la intenció d'aquestes línies. Aquí hem de dir ara que allò de "tant si és blau com si és vermell" no va caure bé al bromista. Començaren les qüestions a les tertúlies de cafè. S'espolparen els anames: "no és dels nostros", "què s'ha cregut aquest". N'hi hagué que cridaren i n'hi hagué que hagueren de callar. Sortadament no va passar de les paraules. Una cosa estava clara, o hi està ara, vint anys més tard: tota una tongada de vint anys no bastava per a cloure les ferides que semblaven seques. Les bromes que no resultaren bromes n'eren la prova.

Aquells vint ara són quaranta. Dels qui hi eren, quants en queden? Dels qui hi som ara, quants n'hi havia? D'aquells calius, en queda res més que la cendra? Els qui la remouen (els qui sentencien: "no hi ha temps que no torni") ho fan perquè el vent l'escampi tant que ningú no la pugui arregar? O perquè els agradaria trobar-hi encara, colgat, algun dels calius que tant i tant cremaren?

Però, és que encara n'hi trobarien de calius? Hi haurà hagut qualcú que s'hagi entretengut a anar bufant perquè no s'apagàs el foc de l'enfrontament? No haurà bastat afegir vint anys als primers vint anys per a poder entrar a un temps nou sense feixos de teranyines a l'esquena?

Perquè ara hi som al llindar d'un temps nou (repetim-ho: nou), ara s'obrin les portes a una situació en què la societat es mourà a un altre ritme. I si als problemes inevitables hi hem d'afegir la lladradissa de les bubotes...

JAUME MOREY

crónica deportiva

FUTBOL

Nueva plantilla de directivos y de entrenadores. Las cosas han quedado estructuradas así:

Presidente. D. Francisco Tous.

Vice 1.º D. Jaime Massanet.

Vice 2.º D. Antonio Femenías.

Secretario el Sr. Platel.

Gerente. D. Mateo "Xapato".

Tesorero. D. Bartolomé Ferrer.

Entrenadores de regional: De juveniles, Juan Carrió. De infantiles, José.

El mismo día de la proclamación de la nueva junta directiva, que está compuesta por los señores aquí nombrados y otros muchos que pertenecen a la misma, así como una junta deportiva integrada por los señores Femenías, Matamalas, Moll y Casellas. Los cuales han tendido sus redes para reforzar al equipo, fruto de ello han salido los fichajes en firme de varios jugadores como son: Eustaquio del Serverense, Moncada y Maxi, Escalas del P. M. Palma, Cabrer del amateur Mallorca, Sureda, que había permanecido la última temporada sin jugar. Parece ser que se van tras los pasos de Llaneras, que el pasado año jugaba con el España (a falta de la baja del club) y en la misma condición Durán (en el San Juan) y ya más problemático será sin duda Sáez.

Así mismo la plantilla queda en estos formada por:

Porteros: Cristóbal Ferrer, ¿y el suplente cuándo?

Defensas: Ferrer Antonio, Sancho, Grillo, Esteva (de los juveniles), Estaquio.

Medios: Garau, Sureda M., Durán, Llaneras (si se consiguen las bajas),

Mascaró (del juvenil), José María (rotget), Cabrer.

Delanteros: Moncada, Maxi, Escalas, Barbón.

Falta reforzar urgentemente, pues la liga ya está en la primera singladura, un portero, un defensa de cierre y dos delanteros.

La impresión del equipo entre los aficionados que ya se cuentan por mayor cantidad que las pasadas temporadas; prueba de ello son las cantidades de socios que se han hecho, pese a haber aumentado el precio y haber tres categorías en los mismos; vistos los partidos jugados en el IV Torneo Local que se venció merecidamente frente a un escolar que en el partido inaugural del Torneo dió una paliza al Felanitx y sus fichajes, pero el partido entre el Escolar y el Artá tuvo la historia de un gran partido, muchos goles 4 a 2 y un vencedor justo, que nadie esperaba, dicha la verdad.

La contraseña o la de arena vino en Capdepera donde se perdió contra el Escolar por 3 a 1 en la primera eliminatoria y en la consolación, por penaltys frente al Porto Cristo, si bien estos dos partidos pese, a ser derrotas por los colores rojos de nuestros jugadores, ha sido para demostrar que hay plantilla para hacer un buen papel y sobre todo ver continuar buen fútbol en el remosado campo de "Ses Pesqueres".

Se ha arreglado el campo con un buen labrado y sobre todo colocando gran cantidad de tierra y que será mezclada con arena, gracias a la ayuda y el desahogo de algunos aficionados se ha mejorado el terreno de juego y ahora se hace lo mismo con las casetas, cons-

truyendo una de nuevas que dicho sea de paso tendrían que ser muy espaciosas, luego si don dinero lo permite se tratará de vallar el campo y la nueva instalación del alumbrado pudiera ser un toque definitivo de las mejoras de las instalaciones.

Esperemos y deseemos a la nueva directiva que contribuya felizmente a este gran ARTA que todos deseamos.

En las pasadas fiestas de San Salvador y en los diversos actos deportivos se dieron los siguientes resultados.

AJEDREZ

Simultáneas en el bar de Ca'n Matemalas entre los jugadores locales y Lorenzo Vives, Ex-campeón de Baleares, en el transcurso de 3 horas que duró la velada se vieron excelentes estrategias por parte de algunos jugadores locales que tuvieron que sucumbir al fuerte cambio de piezas y presión del Sr. Vives, el cual hizo tablas en una sola partida (V. Ferrer) y resultó vencedor en las nueve restantes.

TENIS

Final espléndida y semifinal de consolación de igual espectacularidad.

Serra vence a Ferragut, 6-4 y 6-2.

Flaquer vence a Gili, 6-4 y 6-4.

Se ha visto una gran mejora de juego entre los participantes en este II torneo de fiestas. El luchar contra jugadores más experimentados y ver las partidas aumenta la calidad de los ya numerosísimos aficionados locales.

TENIS DE MESA

Se disputaron en el local de Ca'n Matemalas.

MAYOL

Discoteca MANIX

CALA RATJADA

Baile

Sábados, a partir de las 21'15

Domingos y festivos, a partir de las 16'30

CRISTALERIA ISLEÑA

MANACOR

HABIENDOME HECHO CARGO, NUEVAMENTE, JUNTO CON MI HIJO FRANCISCO, DE LA DIRECCION DE ESTA EMPRESA, PROPIEDAD DE MI ESPOSA DOÑA FRANCISCA VIDAL ABELLA, NOS ES MUY GRATO APROVECHAR ESTA CIRCUNSTANCIA PARA SALUDAR CORDIALMENTE A TODOS NUESTROS VIEJOS Y NUEVOS CLIENTES Y AMIGOS EN GENERAL, ASEGURANDOLES NUESTROS MEJORES SENTIMIENTOS DE SERVICIO Y AMISTAD.

MANACOR, 3 DE FEBERO DE 1976.

Antonio Lliteras Lliteras

CA'N TOMEU

RESTAURANTE CHINO
CAFETERIA
BOWLING
BAR POLINESIO

ABIERTO TODO EL AÑO

C. Tritón, 16
Tel. 56 30 47

Playa Son Moll
Cala Ratjada - Mallorca

Bar-Restaurante LOS TOROS

Paseo Marítimo, s/n. (cerca Hotel Talayot) CALA MILLOR (Son Servera)

BODAS Y COMUNIONES

Mariscos en vivero propio y a la vista de los señores Clientes

PESCADOS Y CARNES

COCINA INTERNACIONAL EXQUISITA SELECCION

SERVICIO PROFESIONAL

Reserve su mesa al número 56 72 52 de Son Servera

DE LA COLONIA DE S. PEDRO

UNA NOVA SECCIO

BODA

* El pasado día 26, en la Parroquia de Cristo Rey de Manacor, unieron sus vidas para siempre con lazo de matrimonio nuestro buen amigo el joven Jaime Llull Tugores, Maestro de enseñanza general básica con la señorita Ana Sureda Mi-quel. Después de la ceremonia todos los asistentes fueron obsequiados con una cena en el Club Náutico de Porto Cristo.

A los noveles esposos les deseamos la más cordial enhorabuena y muchos años de vida.

DEL TELECLUB

* El Teleclub da las gracias a la Caja de Pensiones para la Vejez y de Ahorros por la donación de una estación meteorológica que ha sido instalada en la terraza. Confiamos que será de gran utilidad sobre todo para los pescadores.

* Habiendo de proceder, según los estatutos, a la renovación de la Junta Directiva. El pasado 21 de Agosto, una vez cesados los cargos que, según dichos estatutos prescribían, fueron nombrados nuevos vocales que ostentarán su función de modo provisional hasta la convocación de la Junta General de Socios que tendrá lugar, previo anuncio, en el próximo mes de Septiembre.

* En la Sección Deportiva de este Centro ha quedado abierto el fichaje para la formación, y posterior federación, de un equipo de tercera de tenis de mesa para competir con los equipos comarcales de esta categoría en la próxima temporada.

* El pasado 14 de Agosto en el campo de fútbol de "Sa Bassa d'en Fesol" se jugó un divertido y emocionante partido entre los equipos locales "Casats" y "Fadrins" que finalizó con el resultado de empate a uno. Dicho acontecimiento deportivo culminó con una cena a base de lechona en el local del Teleclub.

C. THOMAS

ELECTRODOMESTICOS OBJETO REGALO

SANEAMIENTO CALEFACCION

COMERCIAL **CANTÓ**

EXPOSICION Y VENTA:
Calle Méndez Núñez, 38
(Plaza de los Pinos)
Teléfono 56 32 38
CALA RATJADA

ALMACEN Y TALLER:
Calle Costa y Llobera, 25
Teléfono 56 20 58
ARTA

Instalaciones
Eléctricas

Instalaciones
Sanitarias

Eléctrica ARTÁ - LUX

Venta de Electrodomésticos en general

Avenida Costa y Llobera, 34
Teléfono 562306

ARTÁ (Mallorca)

TRABAJOS DE FONTANERIA

Lavabos, bidets, waters, platos ducha y bañeras "Roca" y "Sangra".
"Griferías Buades" y todas clases de grifería. Tubos hierro y plomo.
Termos eléctricos y butano.

JORGE LLULL RIERA

Rafael Blanes, 53 - Teléfono 56 22 77 - Artá (Mallorca)

Ja fa temps que volíem començar una nova secció al nostre periòdic. Es tracta d'estampar a les seves planes totes aquelles fotografies antigues d'Artà, que estan en perill de perdre-se per sempre. Les futures generacions no ens han de poder dir que no hàgim procurat de salvar les fotografies de paisatges, fets, personatges, festes... d'Artà.

Des d'aquest primer moment convidam totes aquelles persones posseïdors de fotografies interessants, històriques, pintoresques, etc., que no les tirin, i, si és la seva voluntat, les oferesquin per poder sortir a llum dins aquesta nova secció.

Avui, treim a rotllo dues de Sa Colònia de Sant Pere, gràcies a Mn. Bartomeu Mulet de Sineu.

Vista de Sa Colònia de Sant Pere, on apareix la primera capella beneïda dia 6 de juny de 1882, per l'Ecònom d'Artà D. Pere Josep Llompart.

Sa Bassa d'En Fesol, avui Mollet de Sa Colònia.

EXCAVACIONES Y DESMONTES

Miguel y Mateo Morey

Calle Vilanova, 27
Teléfono 56 20 85
ARTA

ELECTRODOMESTICOS

RADIO Y TELEVISION

COMERCIAL

SANSALONI

Bicicletas - Velomotores - Motos y Motores Riego
Objeto regalo y Juguetería

Calle Recta, 2 - Teléfono 56 22 93

ARTA (Mallorca)

VISITA DEL GOBERNADOR CIVIL

El pasado día 27 de julio, visitó oficialmente nuestra población el Gobernador Civil de Baleares, don Ramiro Pérez-Maura. La primera autoridad pro-

vincial estuvo acompañado del Presidente de la Diputación, don Fulgencio Coll de Sansimón. Queremos destacar que el Duque de Maura, en su parlamento, prometió comunicar al Ministro de Obras Públicas la urgente necesidad de solucionar los problemas que acarrea el mal estado de la carretera de Artá a Alcudia.

Esperamos que tras el reciente e inesperado cese del Gobernador no haya quedado sin efecto dicha promesa.

(Ve de la página 5)

No, amics; no ens podem prendre la justícia per les nostres mans. Si volem ésser civilitzats, hem d'acudir a la llei, o sigui, a la justícia, que ve a ser lo mateix. I la llei, en cada cas, ens dirà allò que hem de fer. Perquè de lleis, en bona hora ho podem dir, n'hi ha per a totes i cada una de les relacions humanes; així quan un home neix, ja té la llei que l'empara i diu que l'hem d'inscriure a un registre que es diu Registre civil, i quan més envant, aquell home pensa casar-se també té la llei que li regula el matrimoni i els drets i obligacions entre marit i muller, i, quan es mor, és el dret també el que diu a qui pertany la seva herència i com i de quina manera s'ha de repartir; i quan compra i quan barata, i quan gira o paga un lletra, també té immediatament el Codi civil o el Codi de comerç que li assenyala com s'han de fer aquestes coses que, a primera vista, semblen tan senzilles. Fins i tot el deport té les seves normes —vaja si les té!— La llei de Caça, per exemple, ens diu qui pot caçar, quan es pot caçar, on podem caçar, i això, fil per randa, amb tots els seus detalls.

Sí, per a tot hi ha lleis i no hi ha cap sementer, digam-ho així, de les relacions socials coactives que no tenguim la seva llei que el reguli tal com és

degut. I és clar que estant tot regulat per la llei, també hi estan les platges, aquestes platges tan belles i tan encisadores que són una pura delícia per a tots els qui tenim (així com sona) el dret de gaudir del seu encís.

I ja que les coses són així, i ara que ve l'estiu, vegem breument quina és l'ordenació legal, a Espanya, de les platges públiques, qui se'n pot aprofitar, per on s'hi pot anar i quins són els Organismes oficials que tenen jurisdicció en aquelles zones. Tot això ho farem en pla de pura i simple divulgació jurídica, d'una manera que estigui a l'abast de tothom, sense cap pretensió tècnica ni molt manco. Com un metge explicaria a un malalt corrent i normal què són unes febres o en què consisteix una malaltia de fetge. (Continuarà)

"CATALA IDIOMA OFICIAL"

(Ve de la pàg. 2)

"argenti"... També deveu sebre que sa nostra illa de Mallorca va ésser conquistada fa moltíssims d'anys, més de set segles, pel Rei en Jaume I que venia de Catalunya, i que amb ell venien moltíssims de catalans que varen ésser es qui s'hi varen instal·lar, i com és natural, aquests catalans parlaven CATALA. Nosaltres, que som descendents d'aquells catalans, també parlem, per tant, CATALA, com parlen català a Menorca i a Eivissa, i a Catalunya, i a València. ¿Que no és cert que es mallorquins ens entenem perfectament amb sa gent de Menorca, d'Eivissa, de Catalunya, de València...? ¿Que no creis que si tots parlàssem llengües diferents no ens entendríem?

Quan deim, idò, "CATALA IDIOMA OFICIAL" volem que sigui oficial es "mallorquí", i es "menorquí", i s'"eivissenc", i es "valencià", i es "català" de Catalunya. Per això deim "CATALA IDIOMA OFICIAL", perquè volem que

tots es qui xerren sa nostra llengua, que no només som es mallorquins, tenguin tots aquests drets que deia as començament: que la puguin parlar per tot, que se'ls ensenyi a ses escoles, que la sentin per sa ràdio, que la puguin llegir as diaris... Que mai més ningú els pugui dir, com és possible que hàgiu sentit a dir moltes de vegades, "hábbleme en cristiano", o que ningú se'n pugui riure perquè no saben parlar bé en castellà. Volem, en definitiva, que ens respectin tals com som i que ésser mallorquins —o menorquins o eivissencs— no ens sigui una espècie de defecte que segons quan hem d'amagar per no quedar malament.

JAUME CORBERA I POU

NUEVA JUNTA DIRECTIVA DEL CLUB LLEVANT

El día 19 del pasado mes de Agosto, el Presidente, Secretario y Tesorero del Club Llevant, se reunieron para elegir el resto de la Junta Directiva la cual quedó constituida por los siguientes señores:

Presidente: D. Miguel Morey Sureda.
Vice-Presidente: D. José Mislata Cuéllar.
Secretario: D. Guillermo Bisquerra Ferragut.
Vice-Secretario: Srta. Margarita Morey Pons.
Tesorero: Miguel Gili Morey.
Vice-Tesorero: Jaime Alzina Mestre.
Gestor: D. José Luis Martínez Duarte.
Vocales:
 D. Antonio Gili Ferrer.
 D. Bartolomé Amorós Navarro.
 D. Jaime Morey Sureda.
 D. Jaime Sureda Negre.
 D. Gabriel Palou Sansó.
 D. Sebastián Ginard Villalonga.
 D. José Bernard Llull.
 D. Bartolomé Jaume Gil.

Bar-Restaurante SOLIMAR

Director Gerente A. PAZOS

PISTAS DE TENIS - PISCINA - PARQUE INFANTIL - PARKING

Calle Margaritas, 14. Colonia de San Pedro (Artá)

NOTA

En el darrer número de Bellpuig a la col·laboració ¿Què és la poesia? firmada per Fermín, no es sap què passà.

Les estrofes penúltima i darrera han d'ésser les 13 i 14 i la que fa 14 ha d'ocupar el lloc darrer. Valga la correcció.